

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE, PODNEBJE IN ENERGIJO

Langusova ulica 4, 1535 Ljubljana

T: 01 478 82 00

E: gp.mope@gov.si

www.mope.gov.si

Številka: 007-7/2023/6
Ljubljana, 17. 3. 2023
EVA 2023-2570-0005
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE gp.gs@gov.si
ZADEVA: NOVO GRADIVO ŠT. 1: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o ukrepih za obvladovanje kriznih razmer na področju oskrbe z energijo – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade:
Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na seji dne sprejela naslednji
SKLEP
Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o ukrepih za obvladovanje kriznih razmer na področju oskrbe z energijo (EVA 2023-2570-0005) in ga pošlje v obravnavo Državnemu zboru po nujnem postopku.
Barbara Kolenko Helbl Generalna sekretarka
Prejmejo: – ministrstva, – vladne službe.
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
V skladu s 143. členom Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13, 38/17, 46/20, 105/21 – odl. US in 111/21) Vlada Republike Slovenije predlaga, da se predlog zakona obravnava po nujnem postopku, da bi se preprečile težko popravljive posledice, ki lahko nastanejo zaradi povečanega povpraševanja po energiji (predvsem premoga in zemeljskega plina), zmanjšane dodatne oskrbe Evrope s plinom, manjše lastne proizvodnje ter nerezerviranih dodatnih količin plina.
Zaradi potrebnega obvladovanja kriznih razmer na področju delovanja elektroenergetskega in plinskega sistema ter oskrbe s toploto je treba sprejeti dopolnitev zakona z nujnimi ukrepi za zanesljivo oskrbo z energijo da se zagotovi čezmejni pretok plina vsem odjemalcem, tudi v primeru pomanjkanja plina in znižanje previsokih cen je ključnega pomena tudi boljše usklajevanje nabav plina od zunanjih dobaviteljev. Skladno z Uredbo Sveta (EU) 2022/2576 je nujen hiter odziv in obvezno združevanje povpraševanja na enotni nakupni platformi EU, ki bo oblikovana posebej za ta namen

Vlada Republike Slovenije na podlagi drugega odstavka 58. člena Poslovnika državnega zbora predlaga obravnavo predloga zakona na izredni seji Državnega zbora Republike Slovenije.

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- mag. Bojan Kumer, minister,
- mag. Tina Seršen, državna sekretarka,
- mag. Hinko Šolinc, generalni direktor Direktorata za energijo.

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

/

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

- mag. Bojan Kumer, minister,
- mag. Tina Seršen, državna sekretarka,
- mag. Hinko Šolinc, generalni direktor Direktorata za energijo.
- mag. Silvo Škornik, sekretar
- Jurij Vertačnik, sekretar

5. Kratek povzetek gradiva:

Veljavni Zakon o ukrepih za obvladovanje kriznih razmer na področju oskrbe z energijo (Uradni list RS, št. 121/22, v nadaljnjem besedilu ZUOKPOE) je bil sprejet 13. 9. 2022 zaradi potrebnega obvladovanja kriznih razmer na področju delovanja elektroenergetskega in plinskega sistema ter oskrbe s toploto in določil nujne ukrepe za zanesljivo oskrbo z energijo za upravljanje povečanega tveganja na področju delovanja elektroenergetskega in plinskega sistema, ukrepi za zmanjševanje uvozne odvisnosti, ukrepi za zanesljivo oskrbo z energijo, in ukrepi za zmanjševanje pritiskov na cene energije zaradi volatilnosti energetskih trgov.

Predlog zakona je pripravljen zaradi izvajanja Uredbe 2022/2576/EU predvideva obvezno združevanje povpraševanja s strani izvajalca storitev in preko informacijske platforme, ki bo oblikovana posebej za namen skupnega nakupa plina v EU. Hkrati uredba ne določa tudi končnega obveznega nakupa plina na osnovi takega obveznega združevanja povpraševanja. Država članica mora zagotoviti sodelovanje podjetij plinskega gospodarstva in podjetij, ki uporabljajo plin najmanj v obsegu 15 % količin v skladu z Uredbo 2017/1938/EU.

NOVO GRADIVO ŠT.1 je pripravljeno skladno s predlogom GSV in je lektorirano.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

Predlog zakona nima finančnih posledic za državni proračun.

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna								
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov								
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna								
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov								
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva								
II. Finančne posledice za državni proračun								
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:								
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1				
SKUPAJ								
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:								
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1				
SKUPAJ								
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:								
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1					
SKUPAJ								
OBRAZLOŽITEV:								
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu								
V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):								
– prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov, – odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov, – obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.								

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

/

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS:
- Združenju občin Slovenije ZOS:
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS:

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

DA

Datum objave: 13. 1. 2023

Predlog zakona je bil objavljen na spletni strani ministrstva in na e-demokraciji od 13. 1. 2023 do 20. 1. 2023. V okviru javne obravnave smo prejeli pripombe sedmih različnih pripombodajalcev.

Na ministrstvu smo pregledali in obravnavali vse prejete pripombe, ki smo v večji meri tudi upoštevali.

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

DA

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

NE

mag. Tina Seršen
DRŽAVNA SEKRETARKA

--

PRILOGA 1

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na seji dne sprejela naslednji

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o ukrepih za obvladovanje kriznih razmer na področju oskrbe z energijo (EVA 2023-2570-0005) in ga pošlje v obravnavo Državnemu zboru po nujnem postopku.

Barbara Kolenko Helbl
Generalna sekretarka

Prejmejo:

- ministrstva
- vladne službe

**ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA UKREPIH ZA OBVLADOVANJE KRIZNIH
RAZMER NA PODROČJU OSKRBE Z ENERGIJO**

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Veljavni Zakon o ukrepih za obvladovanje kriznih razmer na področju oskrbe z energijo (Uradni list RS, št. 121/22, v nadaljnjem besedilu ZUOKPOE) je bil sprejet 13. 9. 2022 in je začel veljati 22. 9. 2022.

Zaradi umanjka dobav iz Ruske federacije je oskrba z zemeljskim plinom v Evropski uniji pred novimi izzivi, kar pa med drugim pomeni tudi pričakovana večja nihanja v dostopnosti in ceni plina. Tako stanje je lahko še posebej problematično za manjše veleprodajne kupce/dobavitelje, ki imajo na trgu, tudi v odnosu do dobaviteljev plina iz tretjih držav manjšo pogajalsko moč. Z namenom doseganja boljših pogojev nakupa plina za evropske dobavitelje, Uredba Sveta (EU) 2022/2576 z dne 19. decembra 2022 o kreitvi solidarnosti z boljšim usklajevanjem nakupov plina (UL L št. 335 z dne 29. 12. 2022, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba 2022/2576/EU), zanesljivimi referenčnimi cenami in čezmejno izmenjavo plina predvideva skupno nakupno platformo EU za zemeljski plin. Sodelovanje na tej nakupni platformi, ki je šele v fazi oblikovanja, je v principu prostovoljno in omogočeno tako vsem podjetjem plinskega gospodarstva, kot tudi (večjim) odjemalcem plina.

Predlog zakona je potrebno sprejeti zaradi izvajanja določbe 10. člena Uredbe 2022/2576/EU, ki določa vsebine, ki se nanašajo na sodelovanje pri združevanju povpraševanja o skupni nabavi ter obvezne uporabe izvajalca storitev.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Glavni cilj predloga zakona je sprejetje določbe o obveznem sodelovanju dobaviteljev plina – nosilcev bilančnih skupin pri združevanju povpraševanja po zemeljskem plinu na nivoju Evropske unije in v organizaciji Evropske komisije, oziroma izbranega »izvajalca storitev«, vse v skladu z Uredbo 2022/2576/EU, kjer je kot obvezno določeno združevanje povpraševanja, ne pa tudi končni nakup ali namenska raba (npr. za skladiščenje) tako kupljenega plina.

2.2 Načela

S predlaganim zakonom se ne posega v že obstoječa temeljna načela zdaj veljavnega zakona.

2.3 Poglavitne rešitve

a) Predstavitev predlaganih rešitev:

Uredba 2022/2576/EU predvideva obvezno združevanje povpraševanja s strani izvajalca storitev in preko informacijske platforme, ki bo oblikovana posebej za namen skupnega nakupa plina v EU. Hkrati uredba ne določa tudi končnega obveznega nakupa plina na osnovi takega obveznega združevanja povpraševanja. Država članica mora zagotoviti sodelovanje podjetij plinskega gospodarstva in podjetij, ki uporabljajo plin najmanj v obsegu 15 % količin v skladu z Uredbo 2017/1938/EU. Ker ta uredba že za iste količine plina naslavlja nosilce bilančnih skupin, ki med svojimi člani bilančne skupine dejansko vključujejo naslovljena podjetja plinskega gospodarstva, predlog zakona z dikcijo obveze naslavlja samo njih, torej nosilce bilančnih skupin. S tem se izognemo morebitnemu podvajanju količin v okviru obveznega združevanja povpraševanja. Za vsa ostala podjetja plinskega gospodarstva in podjetja, ki uporabljajo plin, pa je sodelovanje pri združevanju prav tako odprto in mogoče tudi v ločeni samostojni obliki.

S predlogom zakona se predlaga črtanje člena, ki se nanaša na skupnostno samooskrbo in projekte za proizvodnjo električne energije iz sončne energije gospodarskih družb, v katerih ima država ali lokalna skupnost kapitalsko naložbo, saj se je ugotovilo, da prekomerno omejuje gospodarsko družbo pri izvedbi projektov sončnih elektrarn, namesto da bi spodbujala njihovo implementacijo.

Spreminja se tudi rok za vložitev vloge za povračilo prispevka OVE, po spremembi morajo odjemalci vlogo za povračilo prispevka OVE skupaj z ustreznimi dokazili vložiti na Borzen, d. o. o. do 30. septembra 2023, ukrep pa se zaradi tega podaljša do 30. novembra 2023.

b) Način reševanja:

Poglavitna vprašanja, ki se bodo urejala s predlaganim zakonom, so navedena v predhodni točki.

c) Normativna usklajenost predloga zakona:

Predlog zakona je usklajen z veljavnim pravnim redom in z pravnim redom Evropske unije.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona nima posledic za državni proračun. Predlog zakona nima vpliva na druga javnofinančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predlog zakona ne predvideva porabe proračunskih sredstev, zato finančnih sredstev v sprejetem proračun ni treba zagotoviti.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Predlog zakona je potrebno sprejeti zaradi izvajanja Uredbe 2022/2576/EU, ki je bila objavljena 29. 12. 2022 v Uradnem listu EU, zato države članice ukrep šele sprejemajo in primerjalno pravni pregled ni možen. Uredba 2022/2576/EU sicer v vseh določbah velja neposredno, razen v 10. členu, ki naslavlja države članice, da zagotovijo sodelovanja podjetij plinskega gospodarstva pri združevanju povpraševanja na predvideni EU nakupni platformi za zemeljski plin.

Predlog zakona je prilagojen pravnemu redu EU in bo omogočil izvajanje Uredbe Sveta (EU) 2022/2576 z dne 19. decembra 2022 o krepitvi solidarnosti z boljšim usklajevanjem nakupov plina.

6. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Administrativne in druge posledice

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona ne bo imel posledic v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona ne bo imel posledic pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2 Presoja posledic na okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike

Predlog zakona nima neposrednih posledic na okolje.

6.3. Presoja posledic na gospodarstvo

Predlog zakona nalaga nosilcem bilančne skupine, da morajo sodelovati pri združevanju povpraševanja v okviru izvajalca storitev iz 7. člena Uredbe 2022/2576/EU vsaj 2,25 % povprečne letne dobave plina te bilančne skupine končnim odjemalcem v Republiki Sloveniji v zadnjih petih koledarskih letih pred tekočim letom. Ker nakup plina nato ni obvezen, se ne pričakuje negativnih posledic na gospodarstvo, je pa seveda možno, da bo nakup plina ugodnejši in bo posledično tudi vpliv na gospodarstvo enak.

6.4 Presoja posledic na socialnem področju

Predlog zakona nima neposrednih posledic na socialnem področju.

6.5 Presoja posledic na dokumente razvojnega načrtovanja

Predlog zakona ne bo imel posledic na dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predlog zakona ne vpliva na druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

Sprejeti zakon bo predstavljen na spletni strani ministrstva, ki bo v okviru svojih pristojnosti tudi spremljalo izvajanje sprejetega predpisa.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

Predlog zakona je bil poslan v javno obravnavo dne 13. 1. 2023 do 20. 1. 2023.

Gre za interventni zakon, zato je bila javna obravnava zakona skrajšana (en teden).

Ministrstvo je prejelo pripombe naslednjih pripombodajalcev, in sicer: Gen energija d. o. o., Gen-I, d. o. o., Luka Koper, d. d., Plinarna Maribor d. o. o., SDH, HSE, HESS.

Ministrstvo je pregledalo in obravnavalo vse prejete pripombe in jih večinoma tudi upoštevalo, v kolikor niso bile v nasprotju s pravnim redom Republike Slovenije in EU ter sistemskimi rešitvami predloga zakona.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN

Pri pripravi predloga zakona niso sodelovali zunanji strokovnjaki ali pravne osebe.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- mag. Bojan Kumer, minister,
- mag. Tina Seršen, državna sekretarka,
- mag. Hinko Šolinc, generalni direktor Direktorata za energijo,
- mag. Silvo Škornik, sekretar
- Jurij Vertačnik, sekretar

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o ukrepih za obvladovanje kriznih razmer na področju oskrbe z energijo (Uradni list RS, št. 121/22) se v 1. členu drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(2) Ta zakon določa tudi:

- obveznosti skladiščenja plina za izvajanje Uredbe (EU) 2022/1032 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. junija 2022 o spremembi Uredb (EU) 2017/1938 in (ES) št. 715/2009 glede skladiščenja plina (UL L št. 173 z dne 30. 6. 2022, str. 17; v nadaljnjem besedilu: Uredba 2022/1032/EU),
- odstopanja od obveznosti izpolnjevanja zahtev glede doseganja mejnih vrednosti emisij v skladu z Direktivo 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o industrijskih emisijah (celovito preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja (prenovitev), (UL L št. 334 z dne 17. 12. 2010, str. 17), zadnjič popravljena s Popravkom (UL L št. 158 z dne 19. 6. 2012, str. 25),
- sproščanje varnostnih in posebnih zalog pod obvezno minimalno raven v skladu z Direktivo Sveta 2009/119/ES z dne 14. septembra 2009 o obveznosti držav članic glede vzdrževanja minimalnih zalog surove nafte in/ ali naftnih derivatov (UL L št. 265 z dne 9. 10. 2009, str. 9), zadnjič spremenjeno z Izvedbeno direktivo Komisije (EU) 2018/1581 z dne 19. oktobra 2018 o spremembi Direktive Sveta 2009/119/ES v zvezi z metodami izračunavanja obveznosti vzdrževanja zalog (UL L št. 263 z dne 22. 10. 2018, str. 57) ter
- združevanje povpraševanja s strani izvajalca storitev za izvajanje Uredbe Sveta (EU) 2022/2576 z dne 19. decembra 2022 o krepitvi solidarnosti z boljšim usklajevanjem nakupov plina, zanesljivimi referenčnimi cenami in čezmejno izmenjavo plina (UL L št. 335 z dne 29. 12. 2022, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba 2022/2576/EU).«.

2. člen

V naslovu 9. člena se za besedo »skladiščenja« doda besedilo »in združevanje povpraševanja«.

Za tretjim odstavkom se doda nov, četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Nosilec bilančne skupine mora sodelovati v združevanju povpraševanja, ki ga organizira izvajalec storitev v skladu z Uredbo 2022/2576/EU, saj za količino plina, ki pomeni 2,25 % povprečne letne dobave plina te bilančne skupine končnim odjemalcem v Republiki Sloveniji v zadnjih petih koledarskih letih pred tekočim letom.«.

3. člen

13. člen se črta.

4. člen

V 16. členu se v tretjem odstavku besedilo »do 30. junija 2023« nadomesti z besedilom »do 30. septembra 2023«.

V šestem odstavku se besedilo »do 31. avgusta 2023« nadomesti z besedilom »do 31. novembra 2023«.

5. člen

V 24. členu se v tretjem odstavku črta besedilo »13.,«.

6. člen

29. člen se črta.

7. člen

V 30. členu se črta besedilo »iz drugega odstavka 13. člena,«.

KONČNA DOLOČBA

8. člen **(začetek veljavnosti)**

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

Ker gre za izvajanje nove uredbe EU, je treba dopolniti tudi drugi odstavek 1. člena Zakona o ukrepih za obvladovanje kriznih razmer na področju oskrbe z energijo (Uradni list RS, št. 121/22, v nadaljnjem besedilu: ZUOKPOE), tako da je iz uvodnega člena razvidno, da se z zakonom izvaja tudi Uredba 2022/2576/EU.

K 2. členu

Gre za spremembo dosedanjega 9. člena ZUOPKOE, kateremu se dodajajo določbe v zvezi z obveznostjo nosilcev bilančnih skupin glede združevanja povpraševanja v EU.

Uredba 2022/2576/EU predvideva obvezno združevanje povpraševanja s strani izvajalca storitev in preko informacijske platforme, ki bo oblikovana posebej za namen skupnega nakupa plina v EU. Hkrati Uredba 2022/2576/EU ne določa tudi končnega obveznega nakupa plina na osnovi takega obveznega združevanja povpraševanja.

Sodelovanje pri skupnem nakupu je v principu prostovoljno, saj je odločitev o nakupu odvisna od dosežene cene in ostalih pogojev nakupa (lokacija dobave, čas, tempo dobave...). Uredba 2022/2576/EU zaradi želje po zagonu postopka, nekoliko nerodno določa obveznost združevanja povpraševanja, pri čemer togo določa tudi količine plina na osnovi obveznega skladiščenja, ki bi se naj na osnovi take obveznosti združile pri povpraševanju.

Slovenija ima za obvezno skladiščenje že določene akterje, to so nosilci bilančnih skupin, katerih člani so vsi končni odjemalci plina v Sloveniji. Če se torej postavi kriterij v procentih, je le tega možno določiti le na nivoju bilančnih skupin in temu smo sledili tudi v določbi predlaganega četrtega odstavka 9. člena ZUOPKOE. Vsi ostali naslovljeni akterji so s količinami že udeleženi v teh 15% dobave nosilcev bilančnih skupin. Določiti obveznost sodelovanja končnim odjemalcem ni smiselna, saj je le to resnično odvisno od njihove sposobnosti in žeje po neposredni udeležbi pri (grosističnem) nakupu, kar je morda značilnost in sposobnost le redkih največjih končnih uporabnikov plina.

Glede na to, da se v EU lahko težave pri zagotavljanju zanesljivosti oskrbe s plinom nadaljujejo, bo združevanje povpraševanja in morebitna skupna nabava podjetjem v državah članicah lahko zagotovilo bolj enakopraven dostop do novih ali dodatnih virov plina, in sicer v korist končnih odjemalcev ter pomagalo zagotoviti nižje cene.

Predlog četrtega odstavka 9. člena ZUOPKOE torej zadosti Uredbi 2022/2576/EU glede obveznosti sodelovanja pri združevanju povpraševanja glede samih količin, kar je tudi osnovni namen določbe v Uredbi 2022/2576/EU, hkrati pa za ostale akterje seveda dopušča možnost sodelovanja, če obstaja takšna želja in potreba, skladno s pravili trga. Pravice akterjev v predlaganem odstavku v predmetnem odnosu niso v ničemer manjše, kot jih predvideva uredba EU.

Država članica mora zagotoviti sodelovanje podjetij plinskega gospodarstva in podjetij, ki uporabljajo plin najmanj v obsegu 15 % količin v skladu z Uredbo 2017/1938/EU. Ker ta uredba že za iste količine plina naslavlja nosilce bilančnih skupin, ki med svojimi člani bilančne skupine dejansko vključujejo naslovljena podjetja plinskega gospodarstva, predlog zakona z dikcijo obveze naslavlja samo njih, torej nosilce bilančnih skupin. S tem se izognemo morebitnemu podvajanju količin v okviru obveznega združevanja povpraševanja. Za vsa ostala podjetja plinskega gospodarstva in podjetja, ki uporabljajo plin, pa je sodelovanje pri združevanju prav tako odprto in mogoče tudi v ločeni samostojni obliki. Ker je celotna Uredba 2022/2576/EU interventna in je veljavnost Uredbe 2022/2576/EU eno leto, so določbe umeščene v interventni zakon.

K 3. členu

Predlaga se črtanje 13. člena, saj se je po sprejemu ZUOKPOE ugotovilo, da bi določba lahko omejevala možnosti izvedbe projektov sončnih elektrarn za zadevne akterje, saj vse nove projekte, kapacitete od 250 kW navzgor, omejuje na obliko skupnosti OVE ali skupnostne samooskrbe in prekomerno omejuje gospodarsko družbo pri izvedbi projektov sončnih elektrarn, namesto da bi spodbujala njihovo implementacijo. Določba 13. člena ne predvideva, kaj se zgodi v primeru, če ni zadostnega interesa za vzpostavitev skupnosti, kateri je namenjenih brezplačni 25 % delež letno proizvedene električne energije in zaradi česar bi se lahko zgodilo, da potencialni investitor, v katerem ima država ali lokalna skupnost

kapitalsko naložbo, ne bi mogel realizirati izvajanja določb tega člena pri lastnem projektu sončne elektrarne. Za izvajanje navedenih projektov je iz določbe dovolj jasno razvidno, kaj mora investitor narediti, če ni dovolj interesa za porabo celotnega 25 % deleža letno proizvedene električne energije, kljub temu, da investitor ustrezno izpelje vse procese in postopke za vzpostavitev skupnostne samooskrbe.

K 4. členu:

V 16. členu se spreminja rok za vložitev vloge za povračilo prispevka OVE, po spremembi morajo odjemalci vlogo za povračilo prispevka OVE skupaj z ustreznimi dokazili vložiti na Borzen, d. o. o. do 30. septembra 2023, ukrep pa se zaradi tega podaljša do 30. novembra 2023.

K 5. členu:

V členu, ki ureja nadzor, je potrebno iz tretjega odstavka črtati izvajanje nadzora nad določbo 13. člena, saj se 13. člen črta in se nadzor ne bo opravljal.

K 6. in 7. členu

Spremembe 29. in 30. člena ZUOKPOE so potrebne, saj se nanašajo na prehodne določbe, povezane s 13. členom, ki se ga s to spremembo ZUOKPOE črta.

K 8. členu

Člen določa veljavnost zakona.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

1. člen (vsebina zakona)

(1) S tem zakonom se določajo začasni ukrepi za upravljanje povečanega tveganja pri oskrbi z energijo, ukrepi za zanesljivo oskrbo z energijo, ukrepi za zmanjševanje uvozne odvisnosti in ukrepi za zmanjševanje pritiskov na cene energije zaradi volatilnosti energetskih trgov.

(2) Ta zakon določa tudi obveznosti skladiščenja plina za izvajanje Uredbe (EU) 2022/1032 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. junija 2022 o spremembi Uredb (EU) 2017/1938 in (ES) št. 715/2009 glede skladiščenja plina (UL L št. 173 z dne 30. 6. 2022, str. 17; v nadaljnjem besedilu: Uredba 2022/1032/EU), odstopanja od obveznosti izpolnjevanja zahtev glede doseganja mejnih vrednosti emisij v skladu z Direktivo 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o industrijskih emisijah (celovito preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja (prenovitev), (UL L št. 334 z dne 17. 12. 2010, str. 17), zadnjič popravljena s Popravkom (UL L št. 158 z dne 19. 6. 2012, str. 25) ter sproščanje varnostnih in posebnih zalog pod obvezno minimalno raven v skladu z Direktivo Sveta 2009/119/ES z dne 14. septembra 2009 o obveznosti držav članic glede vzdrževanja minimalnih zalog surove nafte in/ ali naftnih derivatov (UL L št. 265 z dne 9. 10. 2009, str. 9), zadnjič spremenjeno z Izvedbeno direktivo Komisije (EU) 2018/1581 z dne 19. oktobra 2018 o spremembi Direktive Sveta 2009/119/ES v zvezi z metodami izračunavanja obveznosti vzdrževanja zalog (UL L št. 263 z dne 22. 10. 2018, str. 57).

9. člen

(obveznost skladiščenja plina)

(1) Nosilec bilančne skupine mora zagotoviti skladiščenje plina v drugih državah članicah Evropske unije na dan 1. novembra tekočega leta v obsegu, ki je enak vsaj 15 % povprečne letne dobave plina te bilančne skupine končnim odjemalcem v Republiki Sloveniji v zadnjih petih koledarskih letih pred tekočim letom.

(2) Nosilec bilančne skupine plina zagotavlja skladiščenje iz prejšnjega odstavka z neposrednim dogovorom o skladiščenju z operaterjem skladišča ali s posrednim dogovorom o skladiščenju plina z drugim udeležencem trga.

(3) Nosilec bilančne skupine Agenciji za energijo (v nadaljnjem besedilu: agencija) najpozneje do 1. avgusta tekočega leta poroča o že sklenjenih dogovorih za skladiščenje plina, lokaciji skladiščenja in predvidenem obsegu skladiščenega plina na dan 1. novembra tekočega leta. Nosilec bilančne skupine do najpozneje 15. novembra tekočega leta agenciji posreduje dokazilo o izpolnitvi obveznosti iz prvega odstavka tega člena. Na zahtevo agencije nosilec bilančne skupine posreduje celotno pogodbeno ali drugo dokumentacijo, ki izkazuje izpolnjevanje obveznosti iz tega člena.

13. člen

(skupnostna samooskrba in projekti za proizvodnjo električne energije iz sončne energije gospodarskih družb, v katerih ima država ali lokalna skupnost kapitalsko naložbo)

(1) Če gospodarska družba, v kateri ima država ali lokalna skupnost kapitalsko naložbo, investira v nove projekte za proizvodnjo električne energije iz sončne energije, ki so enaki ali večji od 250 kW inštalirane moči, mora oblikovati skupnost na področju energije iz obnovljivih virov energije ali skupnostno samooskrbo v skladu z zakonom, ki ureja spodbujanje rabe obnovljivih virov energije (v nadaljnjem besedilu: skupnostna samooskrba), ter vsaj 25 % delež letno proizvedene električne energije iz skupnostne samooskrbe brezplačno nameniti oskrbi gospodinjskih odjemalcev v Republiki Sloveniji, če gre za družbo, v kateri ima kapitalsko naložbo država, oziroma gospodinjstvom.

odjemalcem na območju lokalne skupnosti, če gre za družbo, v kateri ima kapitalsko naložbo lokalna skupnost.

(2) Vlada oziroma lokalna skupnost predpiše način in pogoje vključevanja gospodinjskih odjemalcev v skupnostno samooskrbo iz prejšnjega odstavka ter merila, na podlagi katerih se na pregleden in transparenten način oskrbujejo gospodinjski odjemalci iz prejšnjega odstavka.

(3) Merila in pogoji vključitve ter oskrbe gospodinjski odjemalcev iz prejšnjega odstavka morajo biti oblikovana na način, da dajejo prednost gospodinjskim odjemalcem v večstanovanjskih stavbah, ki zaradi tehničnih, ekonomskih ali drugih ovir nimajo možnosti proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov energije ali oblikovanja individualne samooskrbe ali skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov energije ter skupnostne samooskrbe v skladu zakonom, ki ureja spodbujanje rabe obnovljivih virov energije, ali pa so te možnosti tako otežene, da je investicija v proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije ekonomsko neupravičena. Merila in pogoji iz prejšnjega stavka ne smejo diskriminirati gospodinjskih odjemalcev iz socialno ranljivejših skupin.

16. člen

(prostovoljno zmanjšanje odjema plina)

(1) Končni odjemalci si prizadevajo trajno zmanjšati porabo plina v obdobju od 1. oktobra 2022 do 31. marca 2023 za vsaj 15 % v primerjavi z njihovo povprečno porabo plina v obdobju od 1. oktobra do 31. marca v petih zaporednih letih pred začetkom veljavnosti tega zakona.

(2) Končni odjemalec je v primeru trajnega zmanjšanja porabe plina iz prejšnjega odstavka upravičen do sorazmernega povračila prispevka za zagotavljanje podpor proizvodnji električne energije iz obnovljivih virov energije ter v soproizvodnji z visokim izkoristkom (v nadaljnjem besedilu: prispevek OVE) za plin, ki se zaračunava skladno z zakonom, ki ureja spodbujanje rabe obnovljivih virov energije.

(3) Končni odjemalec trajno zmanjšanje porabe plina dokaže centru za podpore, ki je ustanovljen na podlagi zakona, ki ureja spodbujanje rabe obnovljivih virov energije. Vlogo za povračilo prispevka OVE mora končni odjemalec skupaj z ustreznimi dokazili vložiti na center za podpore do 30. junija 2023. O upravičenosti povračila dela prispevka OVE odloča center za podpore z upravno odločbo.

(4) Ne glede na prvi in četrti odstavek 16. člena Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 121/21 in 189/21; v nadaljnjem besedilu: ZSROVE) se sredstva za podpore uporabijo za povračilo dela prispevka OVE iz tega člena.

(5) Vlada podrobneje določi način dokazovanja trajnega zmanjšanja porabe plina, obdobje upravičenosti do sorazmernega povračila prispevka in način izvajanja povračila prispevka OVE iz tega člena.

(6) Ukrep iz tega člena velja do 31. avgusta 2023 in ga vlada lahko s sklepom podaljša.

24. člen

(nadzor)

(1) Nadzor nad izvajanjem tega zakona opravlja ministrstvo, pristojno za energijo.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek opravlja nadzor nad izvajanjem 4., 5., 6. in 8. člena tega zakona inšpekcija, pristojna za okolje.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena opravlja nadzor nad izvajanjem 9., 12., 13., 16., 17., 19. in 20. člena tega zakona agencija.

(4) Ne glede na prvi odstavek tega člena opravlja nadzor nad izvajanjem 14. in 15. člena tega zakona inšpekcija, pristojna za energijo.

29. člen
(uporaba določbe glede skupnostne samooskrbe)

Za skupnostne samooskrbe, ustanovljene na podlagi 13. člena tega zakona, se uporabljajo določbe 13. člena tega zakona in zakona, ki ureja spodbujanje obnovljivih virov energije, in sicer dokler uporabljajo proizvodno napravo, za katero je bilo izdano soglasje za priključitev, na podlagi katerega so registrirani.

30. člen
(izvršilni predpisi)

Vlada izda predpise iz drugega odstavka 13. člena, drugega odstavka 14. člena, drugega odstavka 15. člena in petega odstavka 16. člena tega zakona v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM POSTOPKU

V skladu s 143. členom Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13, 38/17, 46/20, 105/21 – odl. US in 111/21) Vlada Republike Slovenije predlaga, da se predlog zakona obravnava po nujnem postopku, da bi se preprečile težko popravljive posledice, ki lahko nastanejo zaradi povečanega povpraševanja po energiji (predvsem premoga in zemeljskega plina), zmanjšane dodatne oskrbe Evrope s plinom, manjše lastne proizvodnje ter nerezerviranih dodatnih količin plina iz Rusije in manjša proizvodnja elektrike iz obnovljivih virov kot običajno.

Zaradi potrebnega obvladovanja kriznih razmer na področju delovanja elektroenergetskega in plinskega sistema ter oskrbe s toploto je treba sprejeti dopolnitev zakona z nujnimi ukrepi za zanesljivo oskrbo z energijo da se zagotovi čezmejni pretok plina vsem odjemalcem v stiski, tudi v primeru pomanjkanja plina za zmanjšanje odvisnosti od dobave zemeljskega plina iz Ruske federacije in znižanje previsokih cen je ključnega pomena boljše usklajevanje nabav plina od zunanjih dobaviteljev. Nujen pa je hiter odziv in obvezno združevanje povpraševanja s strani izvajalca storitev in preko informacijske platforme, ki bo oblikovana posebej za ta namen.

Vlada Republike Slovenije na podlagi drugega odstavka 58. člena Poslovnika državnega zbora predlaga obravnavo predloga zakona na izredni seji Državnega zbora Republike Slovenije.